

THE COMMENTARIES OF SR FRANCIS VERE

SLAG VAN OOSTENDE (5)

Het volgende belangrijk feit uit dit beleg is het beroemd "treatie" dat generaal vere met de aartshertog had. Sir John Ogle was er aanwezig.

Na de slag van Nieuwpoort wilde de Aartshertog Vlaanderen zuiveren, en kwam in het volgende jaar vóór Oostende.

In die stad hadden de Staten Sir Francis Vere als generaal gestuurd met het doel die stad te verdedigen.

Een machtig leger, meende Sir Francis, kon hij goed gebruiken om de vijand op armlengte van de stad te houden.

Van dit doel was hij bezeten, en verscheidene lappen grond werden tot versterkingen omgebouwd, om zo tijd te winnen.

Die kleine lappen grond, zo belangrijk voor de vijand als voor zijn tanden kostten veel bloed aan beide zijden. Tenslotte trok hij zich terug in een versterkte stad, waar almaardoor aan die versterkingen gebouwd werd.

Nabij de stad, onder zijn eigen macht, hield hij het zolang mogelijk uit. Het verlies van zijn manschappen kwam hem zwaar te liggen.

Zijn gaven van grootsheid, sterkte en rusteloosheid verlangden meer bewegingsruimte om tot ontplooiing te komen.

Gedachten aan strijd, invasie en dgl. waren eigen aan zijn feestelijk denken, de grenzen van Oostende waren hem te klein, ja, hij deed veel dingen die hem in hoog aanzien brachten als kapitein.

Als zwaarddrager of Heer, zijn tegenstrevers kenden zijn bevoegdheid ter zake, was hij een van de meest bekwame persoonlijkheden die de natie geleverd had aan de wereld van zijn beroep. Zo was hij geprezen, ook in de geschriften, voor zijn gedrag in dit beroep.

Nu, was ik in een fort het enig instrument waarvan hij gebruik maakte in het beheer.

Ik heb, voor de liefde tot de waarheid, en zijn herinnering, gedacht er goed aan te doen om dit neer te schrijven.

Dit heb ik afgeleverd aan de Heren Staten-Generaal in hun raadskamer, en iets later aan de Prins Maurits van Nassau en de Earl William zijn neef, aangaande die zaak: de relatie tot het boek van Emmanuel Van Metteren.

Het eerste, en dat is het woord, is welgelukt, en beoordeelt het feit op de vooravond, maar veroordeelt het doel. Was er geen scheepsversterking aangevoerd, zeggen zij, zoals het gebeurd is, wat zou er van de stad geworden zijn? Hij had ze moeten opgeven.

Colonel Utenhoven, een belangrijk man, één van hun eigen naties, een stadsgouverneur wist beter, en het volgende zal het bewijzen:

Hij had niet het minst gedacht aan overgave, indien geen hulp was gekomen.

Dit punt vereist geen uitleg.

Het tweede is dat er ook een andere mogelijkheid was. Hij hitste de jaloersheid tegen hem op door de benoeming van kapiteins zonder raad in te winnen bij de Heren Staten-generaal.

Op het eerste gezicht schijnt dit een stevigheid te zijn, ontleend aan voorgaande gebruiken bij andere gewone gouverneurs.

Zij raadpleegden de garnizoenskapiteins, en dit was eerder wenselijk geweest.

Waarom was hij zo een gouverneur?

Hij was een generaal met gouverneurs onder zijn gezag. Had hij de bedoeling, zoals meestal andere hadden, om de stad op te geven?

Neen, dit is in voorgaande en hierna afdoende bewezen.

Welke oplossing de Staten ooit verlangden, welke ongenade kreeg hij méér dan een vrije bekentenis over zijn uitzonderlijk gedrag en beoordeling over de manier waarop hij het bevel voerde in een zaak van uitzonderlijk belang?

Het is waar, er was eerst een soort aarzeling onder de besten. Partijdige informatie van een slechtwillend persoon in Oostende bracht verwarring, maar dit was snel weggenomen, eerst door zijn eigen brieven, en later in het lang en het breed. Ja ik durf zeggen, hij was één van de meest bescheiden en rechtvaardige personen onder hen.

Maar laat ons nu, noodzakelijk of niet, aannemen dat zijn strategie eerder moest bekend geweest zijn aan de Heren Staten-Generaal of garnizoenskapiteins.

Mij schijnt het vooruitlopend te zijn voor de Staten-Generaal en gevaarlijk voor de kapiteins, zelfs afschrikwekkend voor de gewone redenering, daarom hierna de redenen:

Het project op zichzelf was maar een embryo, het was méér abortief dan hij vrijgaf vóór de poging van de vijand. Van die periode af moet het vorm gekregen hebben, maar dat, en vooral de tijd, was onzeker en onbekend voor hem. Hij kon daarover geen zekerheid hebben.

Hij richtte die vraag tot de Heren Staten omdat de gebeurtenissen een snelle opvolging nodig hadden. Zo snel mogelijk stuurde hij dan een goedingelichte bode met de te nemen maatregelen, en dit tot hun tevredenheid.

Het was een strategische vraag waarvan de kracht en de geest gelegen was in het geheim.

Het was ook meteen een bedreiging voor de stad van de Staten, zijn eigen eer, en de levens van allen die met hem waren.

De redens lieten niet de minste samenspraak toe. Voor het beste resultaat diende zijn geheim bewaard.

Tenslotte, wanneer hij zichzelf zozeer vergat, en het geheim aan anderen bekend maakte, kon hij zichzelf zozeer bevestigen dat hij geen oppositie kreeg.

Zouden zij onmiddellijk dezelfde overtuiging hebben?, zou niemand hem verdacht maken?. Waarom deden ze het dan achteraf, wanneer alles gebeurd en afgelopen was?.

Ik hoor Colonel Utenhoven nog zeggen: dat wanneer de generaal het voorstel kenbaar had gemaakt, hij de onderneming zou kapot gemaakt hebben; en hij kende best de mening van de kapiteins, daar hij de tolk was tussen de generaal en hen, om die jaloersheid op te ruimen.

Het was daarom het beste dat hij kon doen, deze zaak buiten hun kennis houden en de interpretatie afwachten met de gebeurtenissen, eerder dan de aktie.

Daarenboven, wie Generaal Vere kende als een eenvoudig man die militaire formaliteiten vermeed, had hij behoefte aan beoordeling?. Dat zullen zijn vijanden niet zeggen.

Bezat hij geen wilskracht? ja te veel wilskracht om zichzelf bloot te geven aan hun kwade bedoelingen. Hij was de beste beheerder voor zijn eigen reputatie, eerder dan hen een voordeel te geven waarop zij schandalen konden opbouwen. Het was een publieke dienst en zijn eigen beoordeling dien hem leidden in die zaak, waarin ook gevaar voor hem lag, en die taak nam hij op voor de zekerheid van allen.